

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.18 – הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה	
15 מרץ 2022	י"ב באלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024

1.18 הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים

בתל אביב או בחיפה

מטרת הנחייה זו היא להבנות את שיקול הדעת ביחס לשאלה מהו "עניין כלכלי" בהתאם לצו בתי המשפט (הוספת עניינים כלכליים), התשפ"ב-2021. כלומר, להגדיר באילו מקרים תבקש התביעה להגיש או לדון בתיקים פלילים כלכליים במחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה.

רקע

קודם לשנת 2000 לא היה בישראל חוק האוסר על הלבנת רכוש שהופק מעבירה וכפועל יוצא מכך, תופעת הלבנת ההון של כספי עבירה (מקומיים וזרים) התרחבה באופן משמעותי עם השנים. בשל כך, נכללה מדינת ישראל בעבר ב"רשימה שחורה" שהוציא הארגון הבינלאומי ה-FATF (Financial Action Task Force). המדינה השקיעה מאמצים ומשאבים עצומים כדי לצאת מרשימה זו. במסגרת מאמצים אלו נחקק חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון"), והוצאו צווים רבים לגופים הפיננסיים השונים (בנקים, חברות ביטוח, נשפ"ם, מנהלי תיקי השקעות ועוד), מתוך מטרה שישראל תיישם את הסטנדרטים הבינ"ל שהוציא ארגון ה-FATF ובכך תעמוד בשורה אחת עם המדינות המפותחות בעולם. מאמצים אלו נשאו פרי וישראל הוצאה מהרשימה השחורה.

בשנת 2018 ישראל עברה ביקורת בינ"ל על ידי צוות מומחים זרים כדי לבחון את מידת עמידתה של ישראל בסטנדרטים הבינ"ל למלחמה בהלבנת הון ומימון טרור ואת אפקטיביות הטיפול שלה בתיקים כלכליים ובחילוטים. אחת מההערות המרכזיות שעלתה במסגרת ביקורות אלה, נוגעת להימשכות ההליכים בתיקים הכלכליים הפלילים בבתי המשפט וההשפעה שיש להימשכות זו על אפקטיביות האכיפה בתיקי הלבנת הון בישראל. הלכה למעשה, בשל אופיים המיוחד של תיקי אכיפה כלכלית, מורכבותם, המומחיות הנדרשת לצורך חקירה וניהול שלהם, היקף חומרי החקירה, כמות העדים, שמיעת תיקים אלו בערכאות המשפטיות נמשכת לא אחת שנים ארוכות.

לאור כך, המליץ הצוות על הקמת בית משפט כלכלי ייעודי.

לנוכח כל האמור, הוחלט על ידי שר המשפטים, בהסכמת נשיאת בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להרחיב את הסמכויות הנתונות למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב ובחיפה, כך שיכללו גם סמכות לדון בתיקים פלילים כלכליים נוספים, ולצורך כך מונו שופטים נוספים בשתי המחלקות הכלכליות.

המסגרת הנורמטיבית

במטרה לייעל ולקדם את האכיפה הפלילית, המנהלית והאזרחית בעניינים כלכליים, תוקן בשנת 2010 חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, והוקמה מחלקה כלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. המחלקה מורכבת מהרכב קבוע של שופטים מקצועיים ובפניה נדונים הליכים פליליים, מנהליים ואזרחיים בעניינים כלכליים, כמשמעותם בסעיפים 42-42א לחוק בתי

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.18 – הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה	
15 מרץ 2022	י"ב באלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024

המשפט. לאור הניסיון המוצלח בפעילותה של המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, הוקמה בשנת 2018 מחלקה כלכלית נוספת בבית המשפט המחוזי בחיפה.

אולם, בכל הנוגע להליכים פלילים ובטרם התקנת הצו, כפי שיפורט להלן, סמכותן של המחלקות הכלכליות הייתה מצומצמת ותחומה. כך, שסמכות המחלקות הכלכליות ביחס להליכים פליליים, טרם התקנת הצו, נסמכה על סעיף 42ב(א)(8) לחוק בתי המשפט וכללה סמכות לדון באישום הכולל עבירת ניירות ערך כהגדרתה בחוק ניירות ערך, עבירה כהגדרתה בסעיף 29א(א) לחוק הייעוץ או עבירה כהגדרתה בסעיף 97א(א) לחוק ההשקעות, אלא אם כן החליט פרקליט המדינה או פרקליט המחוז להעמיד עליהן אדם לדין לפני בית משפט שלום.

ביום 15.11.2021 התקין שר המשפטים בהתאם לסעיף 42ב(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, את "צו בתי המשפט (הוספת עניינים כלכליים), התשפ"ב-2021" (להלן: "הצו"). בהתאם לצו, סמכות המחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב ובחיפה הורחבה בצורה משמעותית ביחס לעניינים פלילים כלכליים, כך שתכלול נוסף על הנקבע בחוק בתי המשפט גם סמכות לדון במקרים מסוימים, ובהתאם לתנאים שיפורטו, בעבירות הלבנת הון ומיסוי (אישום או ערר על הליכי תפיסה), הבאות בגדר "עניין כלכלי" כהגדרתו בצו.

בהתאם לצו, המחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב ובחיפה, במתכונתן המורחבת, תחלנה לפעול ביום 1.3.2022, מתכונת אשר תאפשר להן לדון בתיקים פליליים כלכליים נוספים כפי שהוגדרו בצו.

מהו "עניין כלכלי" כהגדרתו בצו

בהתאם לנקבע בצו, נוסף על הנקבע בחוק בתי המשפט, "עניין כלכלי", הוא אישום או ערר על הליכי תפיסה, אשר מתקיימים לגבי התנאים המפורטים בצו וכמובהר להלן.

כמו כן, בהתאם לצו, פרקליט המדינה או פרקליט מחוז יחליטו האם תיק מסוים הוא "עניין כלכלי" במקרה בו לכל הפחות מתקיימות בו אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן. החליטו כאמור, יוגש ה"עניין הכלכלי" לאחת מהמחלקות הכלכליות של בתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה.

א. כללי - למי מוקנית הסמכות להחליט כי תיק יוגש למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב או חיפה

כאמור לעיל, על פי הצו פרקליט המדינה או פרקליט המחוז הם המוסמכים להחליט כי עניין כלכלי, העומד בתנאי הצו כפי שיפורט להלן, יוגש למחלקה כלכלית.

בתקופה הראשונה לתחולת הצו (עד ליום 1.3.2024), כדי לוודא מדיניות אחידה של הפרקליטות, החלטה על הגשת כתב אישום ובקשת חילוט למחלקה הכלכלית; או החלטה לערור למחלקה הכלכלית על החלטת בית משפט השלום ביחס לתפוסים; או העברת ערר שהוגש על ידי חשוד או נאשם או טוען לזכות ברכוש למחלקה הכלכלית (בנסיבות שיתוארו להלן), תקבל אישור כמפורט להלן:

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.18 – הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה	
15 מרץ 2022	י"ב באלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024

לשם שמירה על אחידות בתקופה הראשונה (עד ליום 1.3.2024), במקרה בו פרקליט מחוז יבקש להעביר "עניין כלכלי" למחלקה הכלכלית כאמור, הוא יעביר על כך המלצה מנומקת לצוות שיוקם בראשות המשנה לפרקליט המדינה (אכיפה כלכלית). כלומר, פרקליט המחוז יפנה לצוות שיוקם בבקשה מנומקת על מנת לקבל אישור להעברת "עניין כלכלי" למחלקה הכלכלית. הצוות יבחן את הבקשה ויעביר חוות דעת מנומקת לפרקליט המדינה באשר לשאלה האם לאשר את ההמלצה. לאחר קבלת המלצת הצוות, פרקליט המדינה יכריע בבקשה. כך שסמכות ההכרעה הסופית תיוותר בידי פרקליט המדינה.

בחלוף התקופה הראשונה נבחן המנגנון האמור והצורך להמשיך ולפעול לפיו והוחלט כי סמכות ההכרעה הסופית תיוותר בידי פרקליט המדינה עד ליום 1.3.25.

החל מיום 1.3.25 ועד ליום 1.9.25 סמכות ההכרעה הסופית תהיה של המשנה לפרקליט המדינה (עניינים כלכליים) ולאחר תקופה זו סמכות ההכרעה תהיה של פרקליטי המחוזות.

מכל מקום, על פי הצו, החלטת הפרקליטות אינה "סוף פסוק" ולנשיא בית המשפט המחוזי שאליו הוגש העניין הכלכלי או לסגנו, הסמכות להחליט כי למרות שהאישום או הערר הוגש למחלקה הכלכלית כ"עניין כלכלי" הרי שהוא לא יידון במחלקה הכלכלית אלא בבית משפט מחוזי "רגיל".

ב. תנאי הסף להגשת תיק (כתב אישום או ערר) למחלקה הכלכלית בהתאם לנקבע בצו

בהתקיים התנאים שיפורטו להלן, המפורטים בצו, ניתן יהיה להגיש תיק (כתב אישום או ערר על הליכי תפיסה) כ"עניין כלכלי" למחלקה הכלכלית בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה, כדלקמן:

1. **הגשת כתב אישום ובקשת חילוט, לרבות חילוט זמני:** ניתן להגיש כתב אישום כ"עניין כלכלי", אם התקיימו אחד מהתנאים המפורטים בס"ק (1) עד (3) המפורטים מטה **ובנוסף** לכך הודיע פרקליט המדינה או פרקליט המחוז שמתקיים אחד או יותר מהתנאים המפורטים בס"ק (4) ו- (5) שלהלן:

- (1) כתב האישום כולל עבירה לפי סעיף 3(א) או 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון ובד בבד עם הגשת כתב האישום או בסמוך לאחר מכן, תוגש בקשת חילוט שבה מתבקש בית המשפט לחלט רכוש בהיקף של 5 מיליון ש"ח לפחות; או

(2) כתב האישום כולל עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] והיקף השמטת ההכנסות המיוחסות לנאשם, עולה על 10 מיליון ש"ח;

(3) כתב האישום כולל עבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 שנעברה בנסיבות מחמירות והיקף המס שלגביו נעברה העבירה, עולה על 10 מיליון ש"ח; וכן

כתב האישום
כולל אחת
מהעבירות
הללו

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.18 – הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה	
15 מרץ 2022	י"ב באלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024

אחד משני
התנאים
הללו
התיקיים

(4) האישום מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי ; או

(5) צפויים להתקיים בהליך, דיוני הוכחות רבים וזאת, לאור היקף חומרי החקירה, מספר עדי התביעה ומספר הנאשמים.

לסיכום : כדי שכתב אישום ובקשת החילוץ יוגדרו כ"עניין כלכלי", על כתב האישום לכלול את אחת העבירות המנויות בס"ק 1 עד 3 לעיל וכן עליו לעמוד בנסיבות המפורטות בס"ק 4 או 5.

2. **ערר מטעם המדינה :** המקרה השני שבו יוגדר "עניין כלכלי" עניינו **ערר שהגישה המדינה** לבית המשפט המחוזי, על החלטת בית משפט השלום ביחס להחלטתו בנוגע לתפיסת רכוש לפי חוק איסור הלבנת הון, וזאת בהתקיים התנאים הבאים (**במצטבר**) :

(1) החשוד נחשד בעבירה לפי סעיף 3(א) או (ב) לחוק איסור הלבנת הון ובגין חשד זה **נתפס** רכוש בשווי של 5 מיליון ש"ח לפחות ;

(2) עילת תפיסת הרכוש (שנידונה בבית משפט השלום, ושהחלטתו היא מושא הערר), התבססה על סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון ביחד עם סעיף 32, 34 או 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן : "**פקודת סדר הדין הפלילי**"). בכך ביקש הצו לוודא, כי רק ערר על תפיסה לפי חוק איסור הלבנת הון (סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון), יוגדר כ"עניין כלכלי", זאת להבדיל לדוג' מעררים על תפיסות שעילתן היא מכוח פקודת סדר הדין הפלילי בלבד.

(3) **פרקליט המדינה או פרקליט המחוז** הודיע כי הערר על הליכי התפיסה, מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי.

3. **ערר מטעם הצד השני (החשוד או הטוען לזכות) :**

המקרה השלישי שבו מוסמך **פרקליט המדינה או פרקליט המחוז** להגדיר "עניין כלכלי" הוא **בערר שהגיש הצד השני** (על פי רוב, החשוד או הטוען לזכות), על החלטת בית משפט השלום לתפוס רכוש או להימנע משחרור רכוש.

במקרה שהצד השני הגיש ערר לבית משפט מחוזי "רגיל", רשאי **פרקליט המדינה או פרקליט המחוז** להודיע **תוך 7 ימים מיום הגשת הערר**, כי החליט שהערר הוא "עניין כלכלי".

פרקליט המדינה או פרקליט המחוז יחליטו כאמור, רק אם התקיימו הנסיבות המפורטות בס"ק (1) עד (3) לסעיף 2 לעיל.

סמכות מקומית

ביום 11.1.2022 תוקן חוק בתי המשפט (תיקון מס' 100), התשפ"ב-2022, אשר מסדיר, בין היתר, את נושא הסמכות המקומית ביחס לתיקים שידונו מכוח הצו (או צווים נוספים שיוקנו על ידי שר

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.18 – הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה	
15 מרץ 2022	י"ב באלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024

המשפטים בעתיד). קודם לתיקון זה, ואף לאחריו בכל הנוגע לעניינים שאינם נדונים מכוח הצו, ככלל שאלת הסמכות המקומית של המחלקות הכלכליות נגזרה מכללי הסמכות המקומית הרגילים. כך, שרק במקרה בו הסמכות המקומית הוקנתה ממילא לבית משפט מחוזי אשר היה בו מחלקה כלכלית, והיה מדובר בנושא שבסמכותה של מחלקה כלכלית כפי שהוגדר בחוק בתי המשפט, התיק נותב למחלקה הכלכלית הרלוונטית. אולם, בכל הנוגע לנושאים הנובעים מהצו נקבע בתיקון זה לחוק בתי המשפט הסדר ייחודי.

בכל הנוגע לשאלת הסמכות המקומית ב"עניין כלכלי" כהגדרתו בצו, סעיף 42ה(א)(2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע הסדר ייחודי בנוגע לסמכויות בית המשפט מכוח צווי שר המשפטים ומורה כי במקרה בו הסמכות המקומית לדון בתיק נתונה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו; לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד; לבית המשפט המחוזי בירושלים או לבית המשפט המחוזי בבאר שבע – התיק יידון לפני שופטי המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. במקרה בו הסמכות המקומית לדון בתיק נתונה לבית המשפט המחוזי בחיפה או לבית המשפט המחוזי בנצרת – התיק יידון לפני שופטי המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בחיפה.

כלומר, כל תיק שהסמכות המקומית לגביו היא דרומה מחיפה יידון בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, וכל תיק שהסמכות המקומית לגביו היא מחיפה וצפונה יידון בבית המשפט המחוזי בחיפה. כך, שהחלוקה בסמכות המקומית היא כדלהלן:

	התיק ידון בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו	התיק ידון בבית המשפט המחוזי בחיפה
	אביב-יפו	בחיפה
סמכות מקומית	בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו	בית המשפט המחוזי בחיפה
	בית המשפט המחוזי מרכז-לוד	בית המשפט המחוזי בנצרת
	בית המשפט המחוזי בירושלים	
	בית המשפט המחוזי בבאר שבע	

התווית שיקול הדעת של הגורם המחליט – האם האישום או הערר מעורר שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות או קיים צפי לדיוני הוכחות רבים באישום

כאמור לעיל, בהתאם להוראות הצו בהחלטה האם יש להגיש אישום או ערר כ"עניין כלכלי", או לקבוע שערר שהוגש הוא "עניין כלכלי", שיידון במחלקות הכלכליות, יש לעמוד בכמה תנאים, ובניהם הודעת פרקליט המדינה או פרקליט המחוז כי מתקיים אחד מהתנאים הבאים – האישום מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי או שצפויים להתקיים בו דיוני הוכחות רבים; או הערר מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי.

לצורך ההחלטה האם האישום או הערר מקיים את התנאים המפורטים לעיל, יש לתת את הדעת לשיקולים המפורטים בהמשך חלק זה. יודגש כבר עתה כי אין מדובר ברשימה ממצה או סגורה של שיקולים ויש לבחון כל מקרה לגופו לפי הנסיבות הפרטניות המתקיימות בו ובהתאם לשיקול הדעת של הגורם המחליט.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.18 – הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה	
15 מרץ 2022	י"ב באלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024

א. האישום או הערר מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי

שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות עשויות להתעורר באם כולל האישום או ערר אחד או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

1. קיומם של מבנים משפטיים מורכבים, הכוללים נאמנויות; אשכול חברות מסועף; חברות הרשומות במקלטי מס וכיוצ"ב. קיומן של ישויות אלו מעלה לא פעם שאלות עובדתיות מורכבות הנוגעות, בין היתר, לזהות בעלי השליטה בתאגידים ובחשבונות הבנק שלהם וכן שאלות משפטיות מורכבות הנוגעות לאחריות תאגידית.
2. קיומם של הסדרים וחוזים מורכבים – בתיקים כלכליים רבים זכויות הצדדים בנכסים תלויות בפרשנות של חוזים והסכמים בין צדדים פרטיים או מסחריים (כגון: קונסיגנציה (משגור); תניית שימור בעלות; הסכמים בין מקים לנאמן לגבי זכויות נהנים; הסכמים התלויים בהתקיימותם של תנאים מתלים מורכבים).
3. קיומו של המסד עובדתי בעל זיקה זרה – תיקים בהם חלק מהמעשים בוצעו מחוץ לישראל מעוררים לרוב שאלות משפטיות ועובדתיות מורכבות הנוגעות, בין היתר, לאיסוף ראיות והגשתן לבית המשפט, לסוגיות הנוגעות לעבירות פנים וחץ וכיוצ"ב.
4. קיומם של מלביני הון מקצועיים ומתוחכמים (כגון: נש"פים, נותני שירות עסקי (רו"ח ועו"ד), בנקאים, יועצי מס).
5. קיומן של סוגיות הלבנת הון מורכבות ו/או תקדימיות.
6. קיומן של סוגיות מורכבות בחילוט או בתפיסה זמנית (כגון: שאלות עקרוניות-משפטיות הנוגעות להיקף החילוט או התפיסה האפשריים בנסיבות המקרה; סוגיות הנוגעות לזכויות של טוענים לזכות אל מול האינטרס הציבורי לחילוט; היקף גדול של טוענים לזכות; שאלות הנוגעות למידתיות; שאלות הנוגעות למדיניות הפעלת כלי החילוט ושאלות עקרוניות הנוגעות לתפיסת רכוש של תאגיד).
7. שאלות מורכבות הנוגעות להוכחת המחשבה הפלילית (כגון: באילו נסיבות עובדתיות ביהמ"ש יקבע כי די בהן כדי לבסס "כוונת הסתרה", שאלות בדבר יישומה של הלכת הצפיות ועוד).
8. הלבנת ההון כוללת פעולות הסתרה או הסוואה באמצעות מטבעות וירטואליים ו/או הרכוש התפוס כולל מטבעות וירטואליים בהיקף משמעותי.
9. תיקים שמעוררים סוגיות מס מורכבות ו/או תקדימיות (כגון: תכנוני מס מורכבים).
10. עבירות מס שבהן חלק מהפעולות בוצעו בחו"ל ו/או שמעורבים בביצוע העבירות גופים זרים.
11. מקרים שבהם מיוחסות עבירות מס למייצגים (רו"ח, עו"ד, יועץ מס) שסייעו לאחר להשתמט מתשלום מס.

ב. צפויים להתקיים בהליך, דיוני הוכחות רבים וזאת, לאור היקף חומרי החקירה, מספר עדי התביעה ומספר הנאשמים

בכדי לקבוע האם צפויים דיוני הוכחות רבים באישום, יש לשקול, בין היתר, את השיקולים שלהלן:

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.18 – הגשת תיקים פליליים כלכליים למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב או בחיפה	
15 מרץ 2022	י"ב באלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024

1. בתיק עשרות עדי תביעה מהותיים.
2. צפויים טוענים רבים לזכות. מהניסיון קיומם של טוענים לזכות מגדיל באופן משמעותי את משאבי הזמן שהפרקליטות ובתי המשפט נדרשים להם במסגרת ההתמודדות עם טענותיהם השונות של הטוענים לזכות וזאת כבר בשלבים המוקדמים של ההליך ולעיתים טרם הגשת כתב אישום.
3. קיומם של חומרי חקירה רבים – אלפי מסמכים – 10 קרגלים ומעלה (בין פיזיים ובין כמות מקבילה בפורמט דיגיטלי), תוצרי האזנות סתר בהיקפים משמעותיים ועוד.

הוראה פרוצדוראלית כללית

החליט **פרקליט המדינה או פרקליט המחוז** כי עניין מסוים הוא "עניין כלכלי" יפעל כמפורט להלן:

בראש כתב בי הדין, בסמוך לשם הערכאה השיפוטית אליה מוגש כתב האישום או הערר, יכתב במפורש: "עניין כלכלי – הליך פשיעה כלכלית".